

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Samhandlingsreformen – fra ord til handling

***Prosjektdirektør Tor Åm
Samhandlingsavdelingen, HOD***

KS-konferanse i Trondheim 20. mai 2010

Disposisjon

- **Mål for reformen**
- **Kritikken**
- **Virkemidlene**
- **Videre arbeid med reformen**
- **Målbildet pr 1. januar 2012**

Mål; Bærekraft og kvalitet

- **Bedre folkehelsen**
- **Forebygge sykdom**
- **Oppdage sykdom i tide**
- **Forhindre unødvendige sykehusinnleggelseser**
- **Lære å leve med en diagnose**
- **Et helhetlig og koordinert tilbud - når du trenger det, nært der du bor**

Verdens friskeste befolkning & verdens beste helsevesen!

Kritikk av reformen

- **De viktigste grepene - helsekommuner, listetak og løftet om flere fastleger er borte?**
- **Finansieringen er uklar?**
- **Det er ikke mulig å gjennomføre reformen med så mange små kommuner?**
- **Det er ikke mulig å dempe presset på spesialisthelsetjenesten ved å bygge opp alternative tilbud i kommunene?**
- **Verktøykassa er tom?**

Effekt av samhandlingstiltak

Professor Anders Grimsmo, NTNU;
En litteraturgjennomgang 2009

- **Anvendelse av informasjonsteknologi;**
 - Interaktive dataløsninger med helseopplysning og rådgiving kan gi økt kunnskapsnivå, bedret helse samt opplevelse av bedre sosial fungering og mestring hos brukerne
- **Standardiserte forløpsplaner/ behandlingsskjeder;**
 - Strukturerte forløp for pasienter med kronisk sykdom kan være sammenfallende med inntil en halvering av behovet for spesialisthelsetjenester
- **Alternative tiltak ved innleggelser**
 - Inntil 40% reduksjon i innleggelsesrater er påvist
- **Alternative tiltak ved utskriving**
 - Redusert dødelighet, færre reinnleggelser, mindre behov for hjemmetjenester/ sykehjem osv

Behandlingskjeder gir resultat - Samhandling nytter!

- Eksempel;
- **Slagbehandlingskjede (Indredavik)**
- **Akutt syke eldre med mange sykdommer (Saltveit)**
- **Etterbehandlingsavdeling (Garåsen)**

- Dokumentert effekt;
- **Redusert dødelighet**
- **Færre reinnleggelser**
- **Redusert behov for hjelp i hjemmet**
- **Flere klarer seg selv**

Reformens virkemidler

- **Lov/ forskrift**
- **Nasjonal helse- og omsorgsplan**
- **Nasjonale faglige retningslinjer**
- **Avtale-instituttet**
- **Arenaer for jevnbyrdig dialog**
- **Lokale/ regionale planer**
- **Behandlingskjeder**
- **Statistikk/ Bench-marking**
- **Personell/ kompetanse**
- **Reell brukerinntflytelse**
- **Nødvendig IT-verktøy**
- **Økonomiske virkemiddel;**
 - Kommunal medfinansiering?
 - Opptrappingsplan?
- **Finansiering;**
 - Demografi-korrigerer?
 - Demografi +vekst?
- **Nye tjenester i 1. og 2. linje**
- **Statlig styring av RHF'ene**

Lokalmedisinsk senter – en paraplyorganisasjon for samhandling i helsevesenet

Mulige samarbeidspartnere

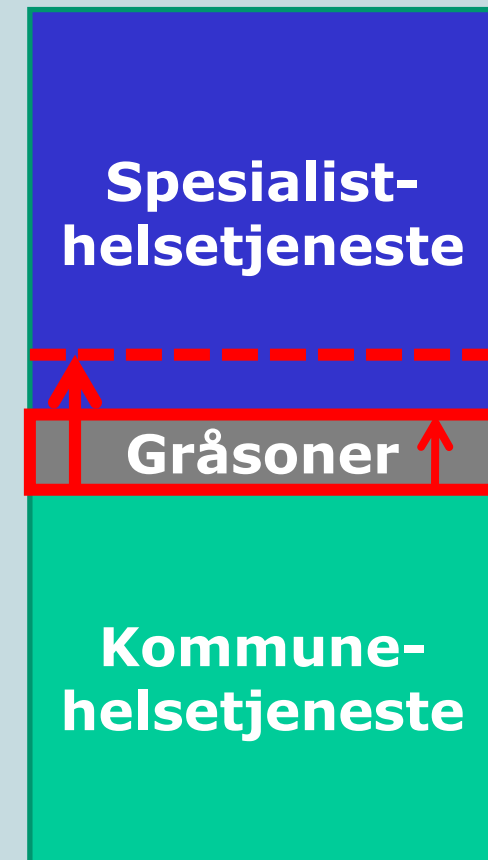
- **1. og 2. linje**
- **Flere kommuner**
- **Tjenester/ profesjoner i kommunen**
- **Kommunen og frivillige lag/ organisasjoner**
- **Eierskap og driftsansvar reguleres i lokal avtale**

Mulige tjenester

- **Dagtilbud;**
 - **Samling av faggrupper**
 - **Tverrfaglige team**
 - **Hab/ rehab-tilbud**
 - **Lærings- og mestringssentra**
 - **Spesialist-tilbud**
- **Døgntilbud**
 - **Observasjon**
 - **Brukerstyrte senger psyk/rus**
 - **Etterbehandling**
 - **Lindrende behandling**
 - **Hab/ rehab-tilbud**
 - **Intermediært tilbud**

Hvordan regulere grenseoppgangen; Økt kommunalt ansvar og mindre/ færre gråsoner

- **Lov/ forskrift;**
 - Ansvarsplassering mht konkrete oppgaver eller tjenesteområder der dette er mulig
- **Avtale-instituttet**
- **Nasjonale faglige retningslinjer/ behandlingsskjeder**
- **Lokale/ regionale planer**
- **Personell/ kompetanse**
- **Økonomiske virkemidler**
- **Oversikt over forbruk av spesialisthelsetjenester**
- **Statlig styring av RHF'ene**

- **Frihet/ fleksibilitet mht lokal organisering**

Avtaler mellom 1. og 2. linje; Utkast til minimumskrav

- **Lovpålegg om at alle kommuner og RHF/ helseforetak har samarbeidsavtaler**
- **Mulige krav til innhold i avtalen;**
 - **Hvordan samarbeidet skal organiseres; hvem gjør hva**
 - **Hvordan sikre en jevnbyrdig dialog**
 - **Hvordan sikre koordinerte behandlingsforløp**
 - **Hvordan sikre gjensidig kunnskapsoverføring**
 - **Hvordan finansiere oppgaver det samarbeides om, for eks utskrivingsklare pasienter**
 - **Hvordan avklare uenighet**

Kommunesamarbeid

- **Gjennomgang av lovgivning for å sikre mulighet for forpliktende samarbeid;**
 - Samkommuner (sørge for-ansvaret)
 - Vertskommuner (sørge for-ansvaret)
 - Interkommunale selskap (kjøp av tjenester)
- **Frivillige avtaler om interkommunalt samarbeid;**
 - Skape samarbeidsarenaer der forvaltningsnivåene er likeverdige partnere
 - Regulere interkommunalt samarbeid for å sikre tilstrekkelig innbyggertall, kompetanse og økonomisk styrke

Hva skjer;

- **Samhandlingsavdelingen organiserer ekstern dialog med aktuelle interessenter og koordinerer HODs arbeid med reformen**
- **Seks interdepartementale arbeidsgrupper utreder ulike spørsmål**
- **Statssekretærutvalg fra HOD, KRD, FIN, KD og SMK er styringsgruppe**
- **Felles høring på lover og plan ca 1/10-10**
- **Stortingsbehandling våren 2011**

Ny plan for helse- og omsorgstjenester

- **Et bredt folkehelseperspektiv; et friskere Norge med mindre sosial ulikhet**
- **Konkretisering av samhandlingsreformen inkl. økonomiske virkemiddel**
- **Plan for å sikre tilgang på personell med rett kompetanse**
- **En tilgjengelig helse- og omsorgstjeneste med høy kvalitet og effektiv utnytting av ressursene**
- **Framtidas spesialisthelsetjeneste**
- **Oppfølging av St.meld. Nr. 35 om framtidens tannhelsetjeneste**
- **Brukertilfredshet og medvirkning**
- **Forskning og innovasjon i HO-tjenesten**
- **IKT og e-helse**
- **Systemer for helhetlig prioritering**

Status for reformen pr. 1. januar 2012

- **Nytt lovverk på plass**
- **Økonomiske insentiv eller opptrappingsplan avklart**
- **Utskrivingsklare; avklart ansvar med penger**
- **Avtale-instituttet vedtatt og tatt i bruk**
- **Oversikt over befolkningens forbruk av 2. linjetjenester**
- **Nye kommunale "oppgaver" under avklaring**
- **System for nasjonale faglige retningslinjer**
- **Nødvendig IT-verktøy under innføring**
- **Fastlegene underlagt kommunal styring og prioritering**
- **Bedre legedekning på sykehjem**
- **Lokalmedisinske sentra etablert en rekke steder**
- **Brukerinnflytelse avtalefestet**
- **Behandlingskjeder under etablering i dialog med brukerne**
- **Nye tiltak i 2. linje understøtter kommunenes nye rolle**